

# VIŠE VJERUJEMO OBRANI



*Mi vojnici moramo obraniti svakog Hrvata na njegovom životnom prostoru i zaštititi taj prostor. Zemljovide prepuštamo onima koji su za to dobili mandat hrvatskog naroda*

## NEGO PREGOVORIMA

**P**ukovnik Tihomir Blaškić oženjen je, otac jednog djeteta. Rođen je 1960. u Kiseljaku. Bio je časnik JA, koju je napustio 12. kolovoza 1991., u činu kapetana prve klase, s položenim ispitom za čin majora. Završio je postdiplomski studij poslovne i pravne informatike i položio usmeni magistarski ispit. Prije rata bio je asistent za vojno-stručnu obuku studenata na Fakultetu političkih nauka u Ljubljani. Nakon toga službovao je, do odlaska iz JA, u Pivki i Postojni. Iz Slovenije, samovoljno napuštajući JA, morao se skloniti u Beč. U HVO-u je od 6. travnja 1992. Od 27. lipnja 1992. godine na dužnosti je zapovjednika Zbornog područja HVO-a Središnja Bosna.

Kako ocjenjujete dosadašnje rezultate HVO-a na svom području?

- Na području središnje Bosne HVO se susreo s temeljnim ciljem pripreme naroda za obrambeni rat i temeljnom zadaćom obrane hrvatskog naroda i prostora od bilo kojeg neprijatelja. S dosada postignuim nismo u potpunosti zadovoljni, ali smatram da je, s obzirom na sredstva, ljudski čimbenik i prostor, iskorišten optimum mogućnosti za osvajanje postavljenog cilja. HVO je na tim prostorima bio i danas je jedini

kohezioni čimbenik organiziranja naroda za obrambeni rat.

Kakav je trenutni položaj HVO-a?

- Položaji obrane HVO-a su maksimalno u vojnom smislu uređeni, utvrđeni, čvrsti i dovoljno sigurni za obranu hrvatskog naroda koji živi na područjima Zbornog područja Središnje Bosne.

Vitez, Busovača, Novi Travnik obranili su se od neuporedivo brojnije muslimanske vojske. Travnik i Bugojno, iako s većim snagama, nisu. Zašto?

- Dio Travnika je obranjen, ali sigurno da je nadmoćnost neprijatelja u samom Travniku bila odlučujuća čimbenik. HVO Travnika imao je protiv sebe kompletan 3. korpus muslimanske vojske, što znači ukupno 17 brigada. Četiri brigade iz samog Travnika, zatim sve muslimanske snage iz Zenice, Visokoga, Kaknja, Breze, Žepča, što je učinilo da je odnos snaga HVO-a prema muslimanskim snagama bio 1 prema 10, a negdje i prema 12. Vitez, Busovača i Novi Travnik bili su preteča modela vojnog organiziranja. Već u prijašnjim sukobima pokazali su da narod ne može nitko pobijediti, bez obzira na to kakav

odnos snaga bio. I u Busovači je odnos bio 6 prema 1, ali crte obrane nisu popuštale. Bugojno nije u zoni moje odgovornosti i nisam kompetentan o tome davati izvještaje.

Travnjčani su tvrdili kako je naredeno povlačenje bez borbe. Neki su spominjali i Vaše Imo. Je li bila stigla takva zapovijed?

- To je apsolutno netočno, jer nikad nijednomu hrvatskom vojniku HVO-a nije izdana zapovijed za povlačenje bez borbe. Obrana grada Travnika je, s vojnog aspekta, stručno organizirana, uvažavajući tri bina čimbenika - ljudski, vrijeme i materijalno-tehnička sredstva. Nakon višednevnih iscrpljujućih borbi s mnogo nadmoćnijim neprijateljem i gubička određenih pozicija, izvršeno je povlačenje postrojbi travničke brigade s područja sela Ovdarevo i Paklarevo. Zapovjedništvu i zapovjedniku u svakom su momentu izdavane precizne, jasne i realne zapovijedi. Sve su se odluke donosile na temelju cjelokupne procjene i odobrenja Glavnog stožera HVO-a.

Ako nije vojna tajna, koliko su ukupne žrtve u središnjoj Bosni?

- Više od 5500 vojnika dosad je izbačeno iz stroja. Ostalo ne bih ovom

prilikom. Bit će vremena.

U okruženju ste već duže vrijeme. Hoćete li izdržati?

- U to smo apsolutno sigurni. Ne samo da ćemo izdržati, nego ćemo i deblokirati te prostore. Dio posla već smo obavili.

Što je najveći problem u obrani središnje Bosne?

- Najveći su problem velika porošnja materijalno-tehničkih sredstava zbog intenzivnih borbenih djelovanja. Ipak bih ovom prilikom pohvalio logističku potporu od strane Glavnog stožera, koja je, unatoč svim problemima, redovita.

Kakvo je stanje na suprotnoj strani. Naime u Hrvatskoj se mogu čuti mišljenja kako Muslimani više nemaju ni oružja ni streljiva?

- Na prostoru moje zone odgovornosti oni oružja imaju čak i previše. Od suvremenoga automatskog naoružanja, posebice strojica M-84 srpskog porijekla, topova, minobacača, tenkova, višecijevnih raketnih bacača i drugoga. Kompletan program proizvodnje streljiva, od najnižega do najvećih kalibara, oni su usvojili i vrše popunu iz vlastite proizvodnje, uključujući i pomoć u repromaterijalu iz srpskih zemalja.

Kreševa, Kiseljak i dio fojničke općine koji kontroliira HVO također su u središnjoj Bosni, ali nisu vezani sa snagama u Vitezu i Busovači. Kako se oni drže?

- Sigurno da je volja i odlučnost hrvatskog naroda na tim prostorima izuzetno rano probudena i rezultirala je čvrstom obranom tih prostora, a ja bih tu dodao i Vareš, koji je u sastavu naše druge operativne grupe središnje Bosne. Oni skladno i organizirano izvršavaju sve zapovijedi vezane za obranu naroda i hrvatskih prostora. Ta fizička razvojenost nije bitan i odlučujući čimbenik, jer smo mi u svojim procjenama i računali da bi moglo doći do privremenog fizičkog razdvajanja tih prostora. Prva operativna grupa je travnička, druga je kiseljačka, treća Žepče i četvrta Sarajevo. Sve operativne grupe pod mojim su zapovjedništvom, i linije vođenja i zapovijedanja apsolutno funkcioniraju. Neprekidno.

Kontroliirate li teritorij središnje Bosne koji po ženevskim dokumentima pripada Hrvatskoj Republici Herceg-Bosni?

- Taj je teritorij pod kontrolom HVO-a, a i preostali teritorij na kojem je stoljećima živio hrvatski narod, i mi

očekujemo da će se u nastavku pregovora naći rješenje za te prostore na kojima je bila, a bit će i ubuduće, vlast HVO-a. Ovdje mislim posebno na područje Kiseljaka, Kreševa, Vareša, Žepča. Manjih problema ima s koridorima koje ćemo, nadam se, pozitivno riješiti. Ženevsku kartu ne smatramo konačnim rješenjem. Za nas vojnike postoji samo jedan cilj: obraniti svakog Hrvata na njegovu životnom prostoru i zaštititi taj prostor. Zemljovide i ostalo prepuštamo onima koji imaju mandat hrvatskog naroda i koji su i do sada pokazali rezultate na toj napornoj i odgovornoj zadaći.

Muslimani intenziviraju napade na Vitez. Strani novinari dvoje o mogućnosti obrane HVO-a. Jesu li u pravu?

- Mi znamo za namjere muslimanskih snaga i što je njihov cilj. Vitez će sigurno biti obranjen.

Neki članovi Vašeg stožera prijetili su i dlanjem u zrak tvornice eksploziva u slučaju opasnosti.

- Nikada nisu postojale prijetnje članova Stožera, ali sam u službenim razgovorima sa zapovjednikom UNPROFOR-a iz britanskog bataljuna dao do znanja kako postoji mogućnost dizanja u zrak tvornice uslijed granatiranja tvornice eksploziva od strane muslimanskih snaga. Također sam osobno dao do znanja tom zapovjedniku UNPROFOR-a da ni u kom slučaju tvornica eksploziva ne može pasti u ruke muslimanskih snaga. Prije bismo je digli u zrak.

Bolnica u Novoj Biljoj meta je muslimanskih napada. Kako se zbrinjavaju ranjenici?

- Ratna bolnica u Novoj Biljoj je na očigled predstavnika UNPROFOR-a i UNHCR-a u više navrata granatirana, posebice u vrijeme predviđeno za evakuaciju ranjenika, čime je ta evakuacija sprečavana i odgađana. Ranjenici se zbrinjavaju u teškim, rekao bih nemogućim, uvjetima. Bolnica posljednjih 15 dana nema struje ni vode, a do sada smo dobili svega 300 litara nafte za rad agregata, koji koristimo samo za vrijeme operativnih zahvata. Osoblje bolnice, s ravnateljem dr. Tihomirom Perićem na čelu, ulaže goleme napore i uspijeva zbrinuti svakog ranjenika. Ljudi su sigurni da će biti zbrinuti u slučaju ranjavanja.

Hoće li se središnja Bosna spašavati vojnički ili pregovornima?

- Središnja Bosna će u svakom

slučaju biti obranjena kao integralni prostor Hrvatske Republike Herceg-Bosne, a uvjeren sam da su čelnici Hrvatske Republike Herceg-Bosne do sada uvijek bili maksimalno kooperativni svim zahtjevima svjetske zajednice koji su usmjereni k miru. Što će sigurno i ubuduće biti njihovo opredjeljenje.

Istraživali ste zločin u Ahmićima. Kakav je rezultat dosadašnje istrage?

- Istraga je još u toku, prikupljaju se podaci. U svakom slučaju, riječ je o dobro smišljenom scenariju kojim se od strane muslimanskih snaga željelo još jednom pred svjetskom zajednicom nanijeti ljagu postrojbama HVO-a. Nakon zločina koje su muslimanske snage počinile na prostorima hrvatskih sela Lašve, Dusine, Gustog Graba i drugih sela u općini Busovača.



insceniran je slučaj Ahmića i vješto plasiran inozemnim novinarima i promatračkoj misiji EZ-a, uz pomoć tadašnjeg zapovjednika britanskog bataljuna Boba Stewarta. Do sada smo sigurni da su zločin počinili pripadnici HOS-a iz Zenice, koji je bio većinski muslimanski, i dijelovi muslimanskih snaga MOS-a, a već sam rekao da se istraga i dalje nastavlja. Sigurno je da HVO ne stoji iza zločina koji nam se želi pripisati. Međutim, želim reći da se mnogo veći zločin vješto prikriva. Muslimanske su snage u selu Maljine, općina Travnik, strijeljale više od 40 civila, pretežito žena i djece, još početkom lipnja. Do danas nam nije dopušteno, kao ni UNHCR-u ili Međunarodnom Crvenom križu i Europskoj promatračkoj misiji, obići to područje i obaviti ekshumaciju tijela. To je bilo kolektivno strijeljanje, pred drugim Hrvatima, koji su morali iskopati grobnicu za ubijene.

SLOBODAN LOVRENOVIĆ